

РУСИН

ІНФОРМАЧНИЙ ДВОТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СЛОВЕНЬСКА

INFORMAČNÝ DVOJTÝŽDENNÍK RUSÍNOV SLOVENSKA

З ОБСЯГУ

Русины на Русиньскій уліці	2 - 3
Новы русиньскы книжки	5
Юбіланти - Ф. Віцо, Ю. Мушка	8 - 11
Русиньскый бал в Лабірці	12

ДЕНЬ РУСИНСТВА В ПРЯШОВІ

Пятниця, а ку тому тринадцятого а іщі новембра ... Такой комбінації дня і датуму ся многы люде уж од непамяти боять. Боять ся, же ся в тот день дашто плане стане, або ся пригодить даяке нещастя ці того, што сьме на тот день наплановали, не выйде добрі... А праві на тот день орґанізація молоды Русины (МР) на Словеньску в сполупраці з пряшівсков Містнов орґанізаціов Русиньской оброды на Словеньску (МО РОС) приготувилы у Пряшові цілоденный культурный програм під назвов – *Слідами русиньской культуры в рамках Днів русиньских традицій*. Сама акція наводила атмосферу приправ 20-ых роковин новембровых ослав демокрації, котра настала по баршановій революції в 1989 році в бывшій Чесько-словеньській републіці. Тот факт сімболізовали многы аспекты. Ведь революцію перед двадцятьома роками зачали тыж молоды люде а так само на уліці.

Парада на Русиньскій уліці в Пряшові

Красна сімболіка 5 русиньских застав, велике лоґо орґанізації молоды Русины, величезный русиньскый знак, образ нашого будителя **Александра Духновича** в животній великості, русиньска преса, русиньскы функціонарі, членове русиньских орґанізацій і їх сімпатизанты, представителі словеньских і русиньских медій пришли перед обідом, 13. новембра 2009, на Русиньску уліцю в Пряшові. Русиньска уліця в Пряшові є єднов з найфреквентованіших драг, котра споює центр Пряшова зо сідліском Секчов. Авта, автобусы по тій уліці неперестанно ходять день і ніч. Так было і в споминану

▲ Парада на Русиньскій уліці. На фото зліва ПєДр. Михал Калиняк, председа пряшівской МО РОС, камюньске дуо Мґр. Івана Сівулькова і Інґ. Мартін Караш співаючі русиньску гімну і посланець Пряшівского заступительства МУДр. Василь Янко перестригуючі пантліку на 5-річній Русиньскій уліці.

пятницю, лем з тым розділом, же тогды każde авто кус спомалило, як шоферы збачіли русиньску сімболіку і люде, котры пришли на святочный акт. Тот зачало ка-

мюньске дуо **Івана Сівулькова з Мартіном Карашом** русиньсков гімнічнов співанков *Я Русин быв, єсм і буду...* Із святочным приговором выступив **Михал**

річниць – 20 років од новембровой революції і 5 років естованя Русиньской уліці в Пряшові – котры суть взаємно споєны. Бо не быти демократічных змін в нашій спо-

▲ Кус Варґолады приніс на Русиньску уліцю Осиф Кеселиця із своіов компаніов зо Свидника.

лочности, так бы ани Русины на Словеньску не могли наповно утримовати і розвивати свою ідентичность у вшыткых ей подобах. Сімболічну пантлю-триколору на Русиньскій уліці перестриг тот найкомпетентнішыи чоловік – **Василь Янко**, член выбору МО РОС а мож сміло повісти і автор Русиньской уліці, котрый як посланець містьского парламенту в Пряшові дав пропозицію на ей назву. А як у тот день сам повів, не было то таке єднозначне тото просадити. Кус з Варґолады і модерного співу приніс на Русиньску уліцю і **Осиф Кеселиця**

ФЕДОР ВІЦО – ІЛЬКО СОВА З БАЮСОВА

▲ Погляд на выставку образів - Наши славны Русины, котра была в просторах ТАД.

Калиняк, председа пряшівской МО РОС і говорца підпредседы влады СР в єдній особі, котрый припоманув сімболіку актуалных

аліас **Енді Варґол** зо свидницьков компаніов. Русиньскый святочный акт кінчів за звучаня

▲ Святочне отворіня русиньского свята у Пряшові. На сцені співають русиньку гімну Я Русин був, єсьм і буду Православный хор Катедрального храму Успенія Пресвятой Богородиці з Кошыць під веджіньом Славкы Рудачковой. Русиньску заставу тримають діти з народностной школки на Сладковічовій улиці в Пряшові.

гітар і модерного русиньского співу, але і позваньом М. Калиняка до Театру Александра Духновіча, де на учасників русиньского свята у тот день чекала іщі выставка і славностный ґалаконцерт.

Девять славных Русинів в ТАД

Уж ся помаленькы стмівало, як русиньска громада зачала приходити до Театру А. Духновіча в Пряшові, де іщі в святочнішій атмосфері продовжовав пряшівський День русинства. Ту, у фоає театру на вшыткых учасників свята чекала выставка красных фарбных образів девятьох славных Русинів (мало быти іщі далшых 9 образів, але про хріпку на Україні їх організатори не могли dopravити) од маляря Василя Скакандія з України. Выznamны і знамы русиньскы будителі, церьковны, культурно-сполоченьскы, літературны і політичны діятелі, котры ся до нашей історії записали златыма буквами, просто нашы славны Русины – Александр Духновіч, Александр Павлович, Адолф Добрянський, Юлій Ставровський-Попрадов, Анатолій Кралицький, Бл. Петро Павей Гойдіч, Андрій Бачинський, Йоанікій Базілович і Василь Турок-Гетеш - стояли в символічнім шорі з магічным поглядом упертым на вшткых

приходячих до нашого професіонального театру. Як кебы нам своїма очами наповідали: **НЕ ЗАБЫВАЙТЕ НА СВОЄ, МЫ НА ВАС ЗГОРЫ ПОЗЕРАМЕ!!!**

15 минут славы - ґалаконцерт

Знамый фільм 15 минут славы о Варголови одпрезентовав О. Кеселиця, чім отворив другу часть Дня русинства в пряшівскім ТАД, котрый заповнили Русины і нашы сімпатизанты. У выконаню Православного хору Катедрального храму Успенія Пресвятой Богородиці в Кошыцях під веджіньом Славкы Рудачковой зазвучала знама русиньска гімна Я Русин був, єсьм і буду, дві маленькы школкаркы тримали на сцені русиньску заставу – тым святочным актом зачав святочный ґалаконцерт русиньского свята. Модератор ак-

▲ Выдареным выступлїньм оживили культурный програм і нашы найменьшы діточны з народностной школки на Сладковічовій улиці в Пряшові.

ції **Владимір Чема**, герець ТАД, привитав на святі цінных гостів - председу Русиньской оброды на Словеньску **Владимира Проти-**

▲ Темпераментным танцьом спестрили програм танечницы з пряшівской Дубравы.

вняка, посланців ВУЦ і пряшівского Містьского заступительства **Василя Янка, Марію Кусандову, Ладіслава Матіска**, председу МО Матітіці Словеньской,

директорку Музея русиньской культуры **Олгу Глосікову**, продекана ФФ ПУ **Осифа Сипка**, председу організації молоды Русины на Словеньску **Петра Штефаняка**, председу пряшівской МО РОС **Михала Калиняка** і многих далшых культурно-сполоченьскых діятелів і представителів пресы і радіо. Ку богатій публіці в салі ся зо сцены приговорили молоды русиньскы функціонарі М. Калиняка і П. Штефаняка. „Русиньска оброда ся не сміє позерати лем на себе, але на остатніх. Праві зато ся такыма акціями отворяме каждому, хто хоче спознати нашу історію, фолклор і культурне богатство. Вірїме, же пряшовска організація собі і такым способом здобуде підпору од Русинів і довіру од остатніх“ – повів М. Калиняка, председу пряшівской МО РОС. Председу організації молоды Русины на Словеньску П. Штефаняк своїма словами звыразнив, же „акція **Слідами русиньской культуры** была роблена на пропаґацію русинства на Словеньску, жебы сьме вшыткым припомянули, яку важну роль зогравають

молоды люде при утримованю народной ідентичности. Символічне перестрижїня пантлїкы на Русиньскій улиці ся завершыло програмом, котрый приготувили молоды Русины про вшыткых Русинів. Ити слїдами русиньской культуры є як ити богатов загородов... урода буде добра лем тогды, кедь ґазда пожертвовав свій час і добрі ся о ню старає. Жычу нам вшыткым, жебы сьме были добрыма ґаздами, добрыма Русинами а не забывали на нашу культуру. Зато бы-м рад подяковає главній організаторці і авторці проекту Сіліві Лисінової, же главній ей причіньном 13. октобра 2009 патрив Пряшів Русинам“.

Великий успіх у публіки, собі здобило щіреньке выступління нашої найменшой дїтвори з народностной школки на Сладковичовій улїці в Пряшовї під веджїньом учительок **Ірени Беднаровой** і **Марїї Мигалишінової**. Дїточки ся поглядами обертали по вшыткых боках, де їх тягали звездавы очка, но співаня їм ішло добрі. Їх співацькый выступ обогатила стародавнов русиньсков співанков і сама директорка споминаной школки **Любіца Губцеюва**. Темпераментным танцюм *Пияцька покручанка* спестрили русиньске свято танечницї з прашівського фолклорного колективу **ДУБРАВА** під веджїньом **Штефана Ференца** в хореографїї **Владиміра Марушіна** (дїректор ПУЛС).

Юбіланты – Ф. Віцо і Карпатія
Далшый юбілей, котрый ся на святї споминав было 40 років од взнику фотбалового клубу **КАРПАТІЯ** (29.9.1969 при Руськїм домі в Пряшовї). З той нагоды знамый русиньскый писатель **Штефан Сухый** (*тыж бывалый*

▲ Братя Матуш і Якуб Зелінковы з Кошыць в театралній сценці *Ш. Сухого Фотбалова школа*.

фотбалїста Карпатїї) написав гуморну сценку **Фотбалова школа**, з котров на професїоналній сценї ТАД з успіхом выступили братя **Матуш і Якуб Зелінковы** з Кошыць (*сынове редакторкы русиньского высьпання Сїлевї Зелінковой*), котры ся як декламаторы представили уж і на юбілейнім цілословенськїм конкурзі Духновїчів Пряшів. З Карпатїюв і єй юбілейом є спосне і мено нашого знамого карикатурїсты **Федора Віца**. Він перед пару роками ведно з **Петром Крайняком**, мол. обновили Карпатїю з молодшыма і старшыма школярями. Но днес про неїтерес дїтей уж клуб не

єствує. Модератор В. Чема позвав на сцену Ф. Віца, бывшого тренера, котрый недавно тыж ославив свій животный юбілей – 65 років. В менї прашівской МО РОС передала Ф. Віцови дарунок (*букет квітя і парадну фляску вина во формї фотбалової лопты*) І. Сівулькова, котра такой ведно з М. Карашом му заспівали *Многая літа* а ку їх співу ся громово придала ціла сала. Было то красне а было видно, же то порядні хватило за сердце і нашого майстра Віца, котрый лем тяжко находив слова вдякы.

Молоды Русины то думают важні

Хоць організація молоды Русины на Словенську іщі не єствує довго на нашій сценї, уж ся може похвалити многыма успішныма акціями, розростаючим ся членством і модерныма методами культурно-освітньої роботи. Тото документовала і відеопроекція о їх богатім діяльствї з інтересным коментаром молодого шефа організації **П. Штефаняка** на споминанім святї у Пряшовї. Його слова

потвердив і доповнив о далшы смїлы планы **М. Караш**, председа Світового фора русиньской молодежи. З выступів обох молодых русиньскых лїдрів было видно, же роботу на русиньскім полю беруть цілком важні і уж днес мають передуманы многы акції, котры будуть заміряны до зрахованя людей (2011), жебы сьме досягли штонайвекшу кількість Русинів. І далшый выступ належав молодому Русинови, музикантови і співакови **Крістіянови Гунярови** зо Стаціньской Розтокы. Він заспівав пару модерных співанок зо своей новой ЦД награвкы **МЫ РУСИНЫ**, котры ся любили

▲ А іщі на конець заспівайме *На многая літа...* На фото зліва модератор акції В. Чема, герець ТАД, Л. Губцеюва, директорка МШ, знама русиньска співачка А. Сервіцька, співак і музикант русиньской модерны К. Гуняра і гармонїкарь І. Крета.

нелем молодым, але і старшым участникам русиньского свята.

Найліпше на конець

На сценї Театру Александра Духновїча ся 13. новембвра т. р. вычеряли вшелякы жанры русиньской культуры – выставка, фїлм, спів, музика, театрална сценка, декламація, танець, модерна музика, відеопроекція і т. п. Прекрасне завершіня святочного вечера зробила наша співацька дїва **Анна Сервіцька** за гармонїкового допроводу **Ігора**

сіновой ся выповнив до точки. Выслухали сьме зо сцены цінны слова о нашій історїї, факты о русиньскім діяльствї, але были выповїджены і красны планы до будучности, котры бы мали быти про каждого Русина добрым провадником по слїдах наших предків. Но главні треба, жебы сьме были самы собов, значїть Русинами. Так нас на тот світ сотворив Господь Бог. А то є цілком обычайный і природный яв, та нашто зо себе робити штось не-природне...

Подоьме скоштывати русиньскы доброты. По добрі виконаній роботї ся вшыткы зышли при сполочнім столї на смачній гостинї.

Креты. У їх виконаню зазвучали красны хрїстіянскы і світськы русиньскы співанкы. На конець ґалаконцерту ся ку ним припоїла **Любіца Губцеюва** і **Крістіян Гуняра** з ґитаров і вшыткы ведно, а з нима і ціла публіка голосно заспівали *Многая літа...* Сценарь і режія Дня русинства у Пряшовї в спрацованю С. Ли-

А на конець коштованя русиньскых їдел – голубків, перогів, капустаників, япчаників, колачків і іншых лакотин (з кухні **А. Кузмяковой**, **Г. Сливковой** і **М. Лисінової**) підсилило русиньскы традиції на прашівскім Дні русинства.

Анна Кузмякова,
фото авторкы і Р. Віца

▲ Фото з недавнього святкового отворіння галерії мініатур (1:10) дерев'яних церквонок в Улічу, котру творить 7 реплік церквонок з Улічской долины. Дакотры з них донднесь стоять наприклад в Тополі, Руськім Поточі і в Улічскім Кривім. Мінігалерія ся находить в центрі Уліча, недалеко сельского уряду. На церквоках робили хлопці зо села під веджньом майстра Яна Чокіна.

Patria
Slovenský rozhlas 5

РУСИНСЬКИЙ ПРОГРАМ

26. 11. – 2. 12. 2009

26. 11. 2009 – четверг

18.00 - 18.30 Радіоновины

28. 11. 2009 – субота

18.00 - 19.00 Радіо молодых.

Приповідка Ш. Ладжінського:

Як собі выбрати жену

19.00 - 20.00 Радіомагазин, репр.

20.00 - 20.30 Подобы жывота, репр.

20.30 - 21.00 Музыка народности.

29. 11. 2009 – неділя

7.00 - 7.45 Бісідка кумів, репр.

7.45 - 9.00 Музычны поздравы

18.00 - 19.00 Розгласова гра. Ш. Сухый:

Отець Сергій

30. 11. 2009 – понеділок

18.00 - 18.30 Радіоновины.

2. 12. 2009 – середа

18.00 - 18.30 Радіоновины

Театер Александра Духновича в Пряшові

25. новембра 2009 о 19.00 на Великій сцені ТАД

Ян Лазорік – Штефан Ольга:

ДЕНЬ ДЕРЕШОВЫЙ

Режія: Матуш Ольга, я. г.

Звыкы, танці і співанкы – людове дівadlo, котре даколи грала молодеж на селі. Красны народны обычаї з часів од Рождества Ісуса

выйти даяк вон. Є дакілько дорог – зміна ідентичности, еміграція, а кедь нереална, так холем до себе днука. Можность не прияти жывот є тых выходом, не акурat найприємнішым. Умерти на старобу є при-родне, але хто бы так довго чекав. Револю-ція? Може, але мать змысел революція в ша-

▲ Герці ТАД в грі День Дерешовый. На фото справа Ярослава Сисакова, Світлана Шковранова, Людмила Лукачкова і Ігор Латта.

Хріста по Новый рік зо шарішского села Долина, недалеко Сабінова, як їх панови Я. Лазорікови з Кривян порозповідала памяtnічка Анна Урвініткова. О то ціннішы суть тоты традиції, бо село Долина в 1950 році перестало єствовати, бо на його хотарі выникло военьске пасмо.

28. новембра 2009 – КД Пыхні

Хрісто Бойчев:

ОКРЕСНЫЙ ШПІТАЛЬ

Чоловік собі ани не усвідомлює а зразу приде на то, в якім маразмі жыє. Цалком то при-поминать шаленый дом. Мать на выбер – жыти ся з простором або попробовати

ленім дому? Автор твердить: „Я пишу, а най роздумують тоты, што будуть.

2. децембра 2009 о 19:00 на Великій сцені

Карол Горак:

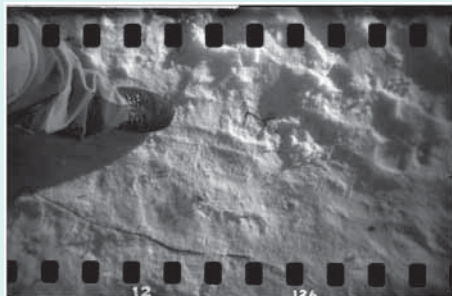
БУРІДАНІВ ОСЕЛ

Режія Генрік Розен

Автор Карол Горак у тій грі указує на послідній час зо жывота Ондreja Івчіца, перед котрым ся ретроспективно явить цілый жывот, його выгры і прогры, як і тото што у своїм жывоті стратив і нашов. До той рекапітулації жывота суть загорнуты і судьбы його близкой родины, главні дівкы, зятя і внука.

I. РУСИНСЬКИЙ МЕДЖІНАРОДНЫЙ КІНОФЕСТИВАЛ ПРИСВЯЧЕНЫЙ ПАМЯТИ - ЕНДІ ВАРГОЛОВИ

28. новембра 2009 ся в Будапешті од-буде I. Меджінародный Кінофестивал

русинських фільмів. Цільом фестивалу є пропагация фільмів з русинськов тематиков з різних штатів, де жыють Русины. Організа-тором акції є русинська общіна Мадярська.

Правила участи на кінофестивалі:

На конкурзі можуть быти представлены фільмы з русинськов тематиков з років 2004 – 2009. Участь на фестивалі можуть брати окремы авторы фільмів, колектівы і регіональны телевизії. Каждый штат може представити 3 фільмы.

Категорії: документарны фільмы, фільмовы портреты, географічны фільмы і іншы.

Условія конкурзу: Выповнити анкету, три копії фільмів заслати на DVD а з нима і короткый обсяг фільмів, написаный по русинськы. Час фільмів: мінім. 5 минут. – максім. - 60 минут. Фільмы, котры были презентованы до 20. новембра 2009.

Фільмы засылайте на адресу:

Будапешт, 1081, ул. Раковці 69. III/52

1081 Budapest, Rákóczi út 69. III/52

Копії до конкурзу треба послати

і емайлом:

mariann.ljavinecz@gmail.com або

frko@mail.datanet.hu

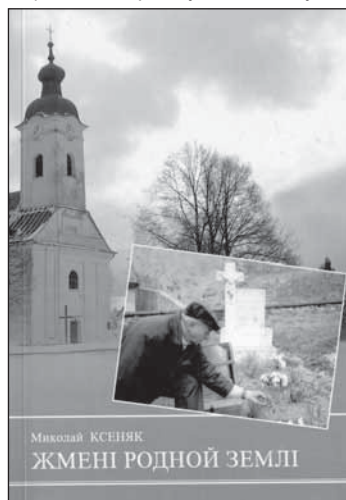
Засідала Рада русиньських писателів Оцінили новы твори, покрестили новы книжки

18. новембра 2009 ся в просторах Музею русиньской культуры у Пряшові одбыло шырше засіданя Рады Сполку русиньських писателів Словеньска. Засіданя отворив і вшыткых притомных привитав ПгДр. **Миколай Ксеняк**, председа СРПС. У своїм приговорі розповів о актуальных проблемах в організації, котрій хыблять такы основны потреби, як наприклад, ходем єдна скриня, канцеларія, адміністративна сила, але і відповідніша активізація членів СРПС і їх частішы контакты. Председа М. Ксеняк конштатовав, же СРПС мать добру і активну сполупрацу з Музейом русиньской культуры, Русиньсков обродов на Словеньску, МК СР, сельськыма урядами, русиньсков пресов і розгласом.

ВЫСЛІДКЫ ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРЗУ - АНОНІМНО

Гарантом проекту літературного конкурзу є **Ярослав Сисак**, під-председа СРПС. „Є проблем зогнати людей на оцінюваня творів а тоты найкомпетентнішы критіци хотять остати в аноніміті. Зато буду респектовати таку просьбу і не буду говорити хто написав оцінку творів“ – повів Я. Сисак на засідані Рады СРПС. Він інформовав, же до традичного літературного (анонімного) конкурзу ся того року пригласило 6 авторів (2 прозы, 3 поезії і 1 драматічний твір). Вшыткы твори были до конкурзу засланы анонімно під геслами (**РУСИНЬСКИЙ КОД, ДЕБРИЦА, ЯНКО, ШУБА, КОДА, КУМ...**). То значить, же тоты, што оцінювали окремы твори, не знали хто їх написав. Доказом того было, же оцінку окремых творів на семінарі Я. Сисак прочітав найперше під геслом а аж потім перед участниками семінара отворив другы коперткы, де были написаны мена авторів. Позітивно, што до тематікы і спрацованя твору, але і русиньского правопису, была оцінена як прозова, так поетічна творчість такых авторів як **Татяна Рундесова** з Братіславы, **Осиф Сторіньский** з Кежмарку, **Елена Хомова-Грінцова** зо Старой Любовні, **Юрко Харитун** з Кеж-

марку і **Квета Галасова** з Новых Замків. Драматічний твір **Імріха Гопты**, порота оцінила з тым, же веце бы пасовав до розгласового высыланя як на сцену і пропонувала, же не зашкодило бы го обогатити о веце діалогів. Вшыткы твори высшеспомянутых авторів порота пропонувала оцінити. Оцінены твори будеме поступно

▲ Красна сімболіка крещія – Ксенякову книжку *Жмені родной землі* досправды посыпали жменьков глины. На фото О. Глосікова, директорка МРК і В. Хома, честный председа Сполку.

публікувати в наших новинках як літературный додаток.

КРАСНА СІМБОЛІКА ПРИ КРЕЩІНЮ НОВЫХ КНИЖОК

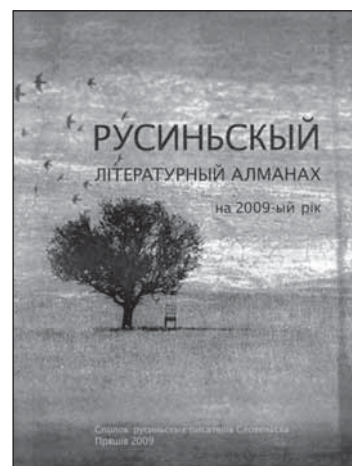
Сполук русиньських писателів Словеньска, окрем організованя літературных семінарів і конкурзу, выдав того року три новы книжки: *Жмені родной землі* од **Миколая**

Ксеняка, *Нагода або судьба* од **Штефана Смоля** і *Русиньский літературный алманах на 2009 рік*. в упорядництві **Юрія Панька**. Презентацію новых книжок зробив **Доц. Василь Хома, ЦСц**, честный председа СРПС, котрый на адресу Ксеняковой книжки повів, же то є література факту з добрым умельськым словом. Потім на-

став акт крещія або уведжіня до жывота новых книжок Сполку. Была то красна сімболіка, кедь директорка МРК ПгДр. **Олга Глосікова, ДрСц**, ведно з В. Хомом покрестили першу книжку *Жмені родной землі* досправды жменьков глины а далшы книжки і татарков. Треба додати, же тьма днями бы мала выйти з друку іщі четверта книжка СРПС, а то *Міст над ріков часу* од писателя **Штефана Сухого**. Буде то книжка Сухого есеїв, котры выйдуть в трьох языках – по русиньскы, по словеньскы і по англійскы. На засідані Рады председа Сполку М. Ксеняк передав членськы легітимації СРПС новым членкам **Олені Гиць-Мицовчівній** і **Анні Кузмяковій**.

В приємній атмосфері вдячної бісіды при добрім винку, домашніх закручаникых і печеных перогах з кухні пані Смолейовой ся говорило і о далшых планах работы. О. Глосікова потішыла М. Ксеняка,

▲ Титулна страна Русиньского літературного алманаху на 2009 рік.

же як Музей од нового року перейде до новых просторів, найде ся там місце і про канцеларію Сполку. Інформовала тыж, же МРК зачне в найближшій часі реуларні

▲ На засідані Рады СРПС – на фото справа председа М. Ксеняк, підпредседа Я. Сисак і честный председа В. Хома.

▲ Найновшій прозовый твір Ш. Смоля – з назвов *Нагода або судьба*.

выдавати часопис **Бобрунка** про діти матерьскых і першый ступінь основных школ в сполупраці з **Інг. Петром Ялчом**.

Далше засіданя СРПС буде по схваліню проектів в 2010 році.

Анна Кузмякова,
фото авторкы

Pán Chudík, k víťazstvu v prvom kole vám chýbali necelé 3 %, kde alebo v čom vidíte stratu tých 3 %?

Ja sa na to pozerám tak: nie že mi chýbajú 3 %, ale že som získal až 47,17 % hlasov občanov. V prvom kole volieb som získal 71 424 hlasov, pričom rozdiel medzi prvým a druhým postupujúcim kandidátom na predsedu je oveľa výraznejší ako pred štyrmi rokmi. Je to doteraz môj najlepší volebný výsledok, za čo chcem z celého srdca úprimne poďakovať všetkým obyvateľom kraja a samozrejme dodatočne aj Vám, Rusínom. Treba si uvedomiť, že v Prešovskom kraji sme mali troch silných kandidátov a celkovo až desať kandidátov na post predsedu. To, že som získal v prvom kole takmer 50 % hlasov, považujem priam za malý volebný zázrak. Bolo by úžasné vyhrať v prvom kole, ale verím, že sa to podarí po druhýkrát.

V tejto volebnej kampani sa však veľa hovorí o kupovaní rómskych hlasov... spomína sa prítom aj vaše meno... ako vnímate túto problematiku?

Už po prvom kole som hovoril, že politické zoskupenie KDH – SDKÚ utrpelo v týchto voľbách veľkú porážku – prepad zo 41 poslancov na 25 je veľmi výrazný. Jediná možnosť ako zvrátiť tento výsledok, keď nezabrali ani sľuby, ani kampaň, je rómska otázka. V posledných týždňoch sa stále viac zneužíva demokratické právo Rómov voliť. V kraji sa umelo vyvoláva hystéria, ktorú, žiaľ, podporujú médiá v zmysle, že v Prešovskom kraji vraj rozhodujú Rómovia. Pýtam sa – všetkých 71 424 hlasov vo voľbách mi dali Rómovia? Týmto vyjadreniami sa hrubo znevažuje nielen môj volebný výsledok, ale i všetkých voličov.

Kto by si pozorne pozrel volebné výsledky, zistil by, že v prvom kole volieb som vyhral vo všetkých 13. volebných obvodoch kraja, čo sa doteraz nikdy nestalo. Tak isto som vyhral v 21 mestách z 23 miest v Prešovskom kraji. Vďaka intenzívnej štvorročnej práci a vďaka reálnym výsledkom som zvíťazil aj v mestách, ktoré mi predtým neboli naklonené. Napríklad Spišská Belá, kde som v roku 2005 získal 27,63 % hlasov a v roku 2009 43,7 %, alebo mesto Poprad, kde percenta skočili z 29,8 na 42,76 %. V každom okre-

Na aktuálnu tému

28. 11. 2009

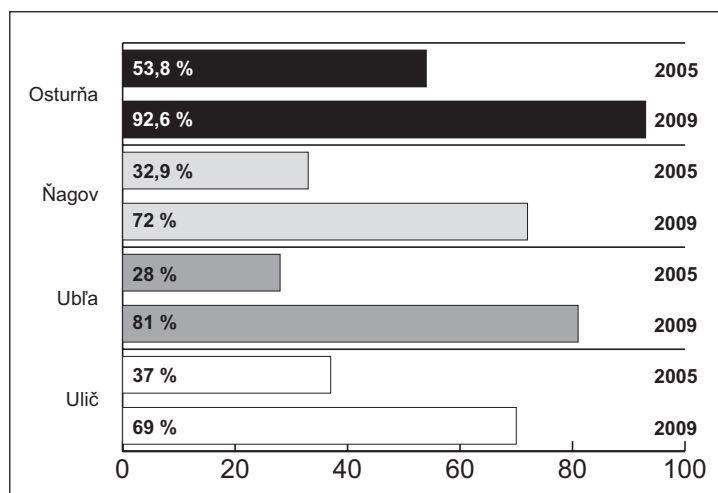
2. kolo volieb predsedu Prešovského samosprávneho kraja

Prvé kolo regionálnych volieb (14.11.2009) v PSK vyhral terajší župan **Peter Chudík** (Smer-SD, ĽS-HZDS, HZD, Strana zelených Slovenska), ktorý získal 71 424 platných hlasov, čo je 47,17 %. Na druhom mieste skončil **Ján Hudacký**, bývalý europoslanec, manažér Regionálneho poradenského a informačného centra, kandidát koalície (KDH, SDKÚ-DS, SaS), ktorý získal 37 340 hlasov, čo predstavuje 24,66 %. Na treťom mieste skončil primátor mestra Prešov **Pavel Hagyar** (Slobodné fórum, Nová demokracia, Strana zelených, LIGA-OLS), ktorého podporilo 26 035 hlasujúcich (17,19 %). V 62-člennom zastupiteľstve tak koalícia ĽS-HZDS, Smer-SD bude mať 26 zástupcov, o jeden hlas menej, 25 získala pravcová koalícia KDH, SDKÚ-DS. Dva hlasy má v prešovskom krajskom parlamente koalícia LIGA-OLS, Nová demokracia, Slobodné Fórum, Strana zelených. Po jednom kresle získali HZD, Strana rómskej koalície a Úsvit. Do zastupiteľstva sa dostalo aj šesť nezávislých poslancov. Medzi zvolenými poslancami sú aj naši Rusíni a rozhovory s nimi pripravujeme do ďalšieho čísla Info Rusína. Celkovo v Prešovskom kraji zaevidovali 26,31 % účasť voličov. O predsedovi PSK sa teda rozhodne v druhom kole 28.11. 2009. Terajšiemu županovi Petrovi Chudíkovi chýbali k tomu, aby vyhral už v prvom kole, necelé 3 % hlasov. V rozhodujúcom súboji bude jeho súperom Ján Hudacký. Pretože Prešovský samosprávny kraj je domovinou väčšiny Rusínov a účasť vo voľbách je veľmi potrebná, položili sme pánu Petrovi Chudíkovi pár aktuálnych otázok, ktoré sa v neposlednom rade týkajú aj nás, Rusínov.

se je množstvo obcí, kde som získal nepomerne viac hlasov voličov v porovnaní z minulými voľbami. Uvediem aspoň niekoľko príkladov z obcí, kde žijú Rusíni. Osturňa (okr. Kežmarok) z 53,8 na 92,6 %, Ňagov (okr. Medzilaborce) z 32,9 na 72 %, Ubľa (okr. Snina) z 28 na 81 %, či Ulič (okr. Snina) z 37 na 69 % a mohol by som spomenúť množstvo ďalších. Ale priznám sa, že mám obavy, lebo Rómovia sú

zneužívaní ako politický nástroj boja, keď opozícia už nevie, ako ďalej. Sú schopní takúto vec kedykoľvek zopakovať. Vytvára sa atmosféra zastrasovania. Mám veľmi vážne obavy, že sa pripravuje diskreditácia – ako sa stalo v nemenovanej televízii – dokonca v čase volebného moratória. Práve vtedy priniesli absolútne vymyslený príspevok o krabicích s tričkami a šálmi pre Rómov, pričom v zábe-

Graf zobrazujúci percentuálny nárast voličov súčasného predsedu VÚC Petra Chudíka vo voľbách na predsedu VÚC vo r. 2005 a 2009 vo vybraných obciach s prevažne rusínskym obyvateľstvom.

re sa objavil jeden jediný kus. Viac totiž nemali. Už pred prvým kolom sa manipulovalo aj s verejnou mienkou. Deje sa to ďalej a mám veľké obavy, čo sa teraz na mňa pripravuje, lebo viem, že títo páni sú schopní ma krivo očierniť. Myslím, že to smeruje k tomu, aby boli voľby vyhlásené za neplatné na základe vykonštruovaných obvinení a zatiaľ v tichosti budú robiť to, čo robili pred štyrmi rokmi v okrese Vranov nad Topľou.

Máte nejaký návrh ako zamedziť takýmto podozreniam?

Politickému zoskupeniu KDH – SDKÚ sme ponúkli kontrolný systém.

Môžete to konkretizovať?

Navrhovali sme, aby boli vytvorené monitorovacie skupiny, ktoré budú počas volebného súboja o post predsedu samosprávneho kraja spoločne sledovať voľby v kritických volebných okrskoch. Takým spôsobom budeme spoločne dozeráť a bdieť nad regulárnosťou volieb. Tento návrh však neprijali. Prečo asi? Rázne odmietam takýto politický boj. Výsledok volieb z prvého kola ukazuje, že som to, na rozdiel od druhej strany, ani nepotreboval. Hlasy, ktoré som získal, sú výsledkom mojej práce za uplynulé štyri roky.

Podľa údajov štatistického úradu najviac hlasov ste získali v okrsku Medzilaborce, najmenej v samotnom Prešove (beriem to z hľadiska počtu Rusínov, ktorí žijú v danom regióne, nie podľa počtu obyvateľov), ako si vysvetľujete tento fakt?

Prešov ako krajské mesto vždy skôr volil Prešovčana – obyvateľa majú pocit, že bude mestu skôr naklonený... Naopak, menšie mestá nie sú tým zaťažené. Navyše k tomuto medzilaborskému regiónu mám veľmi blízko, mám tam mnoho priateľov a často tam chodím. Ľudia ma tam osobne poznajú, preto si myslím, že výsledok je taký dobrý. Vždy som sa snažil ľuďom, ktorí tam žijú, pomôcť, pretože viem, že práve tam sa žije veľmi ťažko. Takže hlasy, ktoré som konkrétne v Medzilaborciach získal, beriem ako výsledok mojej práce a pravidelného stretávania sa s ľuďmi.

Aj keď už v spomínaných Medzilaborciach, kde žije prevažne množstvo Rusínov, bola účasť

vo voľbách najväčšia, aj tak je tento región oproti iným dosť ochudobnený o investorov, infraštruktúru, do mesta nevedú cesty prvej triedy, je tam veľká nezamestnanosť atď. Nie je tá pomerne veľká účasť vo voľbách dôkazom toho, že ľudia práve takto prejavujú nespokojnosť a súčasne dávajú najavo, že v ich regióne je nevyhnutná pomoc?

V prvom rade si myslím, že je to preto, lebo tunajší ľudia mi veria a sú presvedčení, že im po-

záštitou, predsa len sa chcem priamo opýtať: Prečo by v druhom kole volieb mali Rusíni voľiť práve vás?

Pretože robím všetko pre zachovanie ich identity a rusínskych tradícií. Vážim si Rusínov a snažím sa podporovať ich aktivity a záujmy. Aj preto som bol jednoznačne za to, aby sme oživilí slávu Poddukelského umeleckého ľudového súboru tým, že sme ich osamostatnili a vytvorili im tie najlepšie podmienky pre ďalší rozvoj. Lebo

„Každý z nás musí vedieť, čo cíti a čo chce udržiavať. My môžeme pomôcť v tom, že budeme aj naďalej podporovať všetky aktivity, ktoré vedú k udržiavaniu tradícií a zvykov našich predkov, k budovaniu národného povedomia Rusínov.“

MUDr. Peter Chudík

môžem. Aj keď je to malý región, podarilo sa nám tu zrealizovať viaceré zámery. Na rozvoj okresu Medzilaborce sme použili 217 mil. Sk, z toho 55 mil. Sk smerovalo do modernizácie ciest II. a III. triedy. Opravili sme 10 úsekov ciest v dĺžke vyše 22 km a postavili okružnú križovatku v Medzilaborciach. Až 29 mil. Sk sme investovali do školstva. Podarilo sa nám definitívne opraviť strechu na Múzeu moderného umenia A. Warhola – bola to investícia za 11,5 mil. Sk. Podporili sme aj sociálnu oblasť – v Domove sociálnych služieb v Kalinove a v Medzilaborciach, kde sme preinvestovali 12,5 mil. Sk. Preto si myslím, že ľudia vidia, že sme regiónu pomohli a vyjadrujú podporu a očakávanie, že so tak bude aj ďalej...

Aj keď je známe, že rusínsku kultúru podporujete a mnoho akcií sa konalo práve pod vašou

práve oni sú nositeľom a udržiavateľom tradícií našich predkov, na ktoré sme všetci právom hrdí.

Dajme si ruku na srdce, myslíte, že iní by im pomohli viac?

Z nepotvrdených zdrojov som sa dozvedela, že máte rusínskych predkov, je to pravda? Ak áno, môžete našim čitateľom povedať z ktorého regiónu pochádzate a ku ktorému regiónu najviac inklinujete?

Mám blízko ku každému mikroregiónu nášho kraja, no je pravdou, že Rusíni sú mojou srdcovou záležitosťou. Mama totiž pochádza zo Šambrona (okr. Stará Ľubovňa), otec z Nižnej Polianky (okr. Bardejov), ja roky žijem v Sabinove. Moja krstná mama zas žije v Tatrách – takže aj preto musím mať blízko ku každému kútu nášho kraja.

Ako ste povedali - v súčasnosti žijete v Sabinove, mimo

toho, že je to krásne historické mesto, je aj centrom, kde sa výrazne pretínajú 3 kultúry: rómska, šarišská a rusínska. Ale aj tak práve v okrese Sabinov je v posledných rokoch zaznamenaná veľká asimilácia Rusínov, prečo je tomu tak? Ako by sa tomuto asimilačnému faktoru dalo zabrániť?

Ťažko povedať, asimiláciu možno pomaličky prináša aj súčasná rýchla doba, kedy nemáme čas na zaoberanie sa históriou, našimi predkami a je to dosť smutné... V každom prípade - svoju rusínsku hrdosť a povedomie si musí uchovávať každý osobne sám vo svojom srdci a vo svojom vnútri. Každý z nás musí vedieť, čo cíti a čo chce udržiavať. My môžeme pomôcť v tom, že budeme aj naďalej podporovať všetky aktivity, ktoré vedú k udržiavaniu tradícií a zvykov našich predkov, k budovaniu národného povedomia Rusínov.

Neuvažujete o väčšom rozvoji cestovného ruchu v spojitosti s rusínskou kultúrou, históriou a jedinečnými drevenými kostolíkmi?

Práve rusínska kultúra so svojou históriou je jedným z pilierov bohatého kultúrneho a historického

ho dedičstva v našom kraji. Som presvedčený, že môže byť jedným z hlavných katalyzátorov rozvoja cestovného ruchu u nás, preto jej venujeme zvýšenú pozornosť. Dôkazom toho je, že práve cestovný ruch v kontexte s rusínskou kultúrou bude tiež predmetom rokovania vlády Slovenskej republiky v stredu 25. novembra v Poprade.

V prípade, že budete opätovne zvolený za predsedu Prešovského samosprávneho kraja, čo konkrétne urobíte pre Rusínov ako pre tretiu najväčšiu národnostnú menšinu na Slovensku?

Rusinom, tak ako všetkým obyvateľom kraja, ponúkam výsledky namiesto sľubov. Štyri roky práce a konkrétne výsledky sú jasným dôkazom, že mám záujem slúžiť tomuto kraju, rozvíjať ho a pomáhať ľuďom. Ľudia svoju prácu poznajú, vedia, že chcem pomôcť a urobím, čo treba. Rusínov si veľmi vážim, veď sú neoddeliteľnou súčasťou Prešovského kraja a preto budem naďalej podporovať všetky aktivity na zachovanie ich národnej identity, tradícií a kultúry.

Za rozhovor ďakuje
Silvia Lysinová, foto autorky

▲ Múzeum moderného umenia A. Warhola v Medzilaborciach.

ФЕДОР ВІЦО „Мы Русины сьме ідеалнов народностьов про Словенско, бо не дудреме, не робиме проблемы, вшытко ся нам любить і зо вшыткым сьме спокійны - розглас, школьство ідт...“

То є єден з трэфных высловів нашого юбіланта Федора Віца, котрый 9. новембра 2009 ославив свій округлый юбілей. То, ці є і Ф. Віцо спокійный сам зо собов, який досправды є, був ці буде, што го трапить, тішыть і запрічіноє жаль, або як го іщі не познате, вам приносиме в днешній статі, котра є присвячена його жывотному юбілею - 65 років. Тот, хто познать Ф. Віца істо не буде протестовати, кідь го назву вічні молодым ребелскым чоловіком з раціональным поглядом на світ, котрый свій вік – 65 років абсолютно не рішыть. Кідь бы ся нашов хтось такой, котрому мено Ф. Віцо нич не гварить, так гнедь на зачатку уваджам, **же є то єден з найліпших професіональных карікатуристів на Словенську а сучастні і єдиним майстром кресленого русиньского гумору на світі.** Мімо того є довгорічним членом Русиньской оброды на Словенську (РОС), був ей підпредседом, членом Выконного выбору, председом медіальной рады при РОС і донедавна шефовав Містній організації РОС в Пряшові.

▲ Вічны камаратя В. Турок, перший председа РОС і перший председа СКР і Ф. Віцо на меджінародній конференції народностных меншын у Празі.

шові. Є активный русиньскый діятель, ініціатор різних русиньскых культурно-сполоченьскых акцій, неконечный бойовник за принавернутя Руського дому в Пряшові, некомпромісний активіста в рішіню проблематики русиньского высыланя Словеньского розгласу в Кошыцях, закладатель і організатор меджінародного конкурзу кресленого гумору Злата бочка. Є і автором книжок кресленого серіалу Ілько Сова з Баюсова, ці Дереш ...і нікда інакше, што є єден з найвызнамніших серіалів о збойниках в гуморнім проведжіню. Ані єдно чісло Інфо Русина не выйде без його карікатуры, гуморне задуманя публікує і в цілословенській пресі. Мімо його золота в руках і трэфного гумору в голові мать і герецькый талант. Доказом того є документарный філм Іншы світы, або не так давно оцінений філм Осадне, котрый здобыв в категорії документів перше місце на Меджінароднім філмовім фестивалі в Карловых Варах. У філмах собі загравав практично сам – себе в контексті з Русинами. В непоследнім ряді є і старостливым отцьом 5-ох дітей, котры мають умелецьке чутя по ним.

Двоми з них ся докінця поділяють на графічним спрацованю русиньской пресы. Його сын Роберт робить уж 6-тый рік графічну управу нашого Інфо Русина а Якуб графічне спрацованя місячника про пряшівскых Русинів - Мы Русины. Тото вшытко ходем в короткости характеризує нашого юбіланта – майстра русиньского гумору Федора Віца. Вірте, же стріча з ним была оправдовым зажитком, бо вшытко атіпічне ся при ним нараз ставать тіпічным, нелогічне логічным, його „віцовскый“ світ є повный контрастів переважні в тім, же ниякий проблем не поважує за проблем... Но і так по глущім задуманю над Федоровыма поглядами на світ мі з того выплывать лем єдно – реальный жывот около нас, котрый нам режірує наш осуд... А як сам гварить майстро: **„треба вірити в свій осуд, вєдь што нам бранить іти на стрічу зо своїов судьбов?“**

Ф. Віцо ся по першыраз зо своїм осудом стрітнув 9. новембра 1944 в Шапінцю (близко Гіралтовець), де ся народив як друга дітина до учительской родины Марії Штураковой походжінюм з Крайньої Быстрой і Федорови Віцови, родакови з Вышніх Чабин. Было то в нелегкых часах 2. світовой войны, кідь його родичі утікали перед фронтов, котра ся ближыла ку Дукельскому просмыку. Но і по народжіню Федора утікали дале і дость часто ся пересельовали подля місця, де його родичі учили. Жыли напр. в Габурі, Рожківцях, Зволені, в Пряшові (де пережыли і бомбардованя міста) або докінця і в Празі. Потім ся на дакілько років уселили в Братіславі. Ту Федор зачав штудовати різьбарство на Середній умелецько-промисловій школі. В часах його штудій ся родичі з його старшым братом Мірославом зас вернули до Пряшова, значіть, же Федор зістав во великім місті сам як вояк в полю! А праві може самота му режірвала його далшый осуд... Хоць він твердить, же сам не знать, што го вело ку тому, же вельо

▲ Почливість Ф. Віцови од МО РОС в Пряшові ку його юбілею - на великій сцені ТАД. На многая літа му заспівали перед пряшівсков публіків І. Сівулькова і М. Караш з Камюнкы.

раз (і через выуку) зачав одбіговати до недалекой редакції Рогач (гуморістично-сатірічний тыжденик) де передваджав свій умелецькый кумшт, котрый ся істо залюбив і тогдышньому

▲ Ф. Віцо перед засіданьом Выбору Містній організації РОС у Пряшові.

веджіню редакційной рады. Доказом того было, же уж як 15-річному конкретно - 15. апріля 1960 была в Рогачу опублікована його перша кресба. В тім часі ходив на фотбаловы тренінгы (фотбалову пасію мать до днешька, бо сістематично каждый тыждень ходить зо своїма сынами грати фотбал) знамого фотбалового клубу Слован Братіслава. Там споїв залюбу в шпорті з карікатурами а так зачав публіковати і в шпортовім тыжденику Штарт. По матурі хотів іти дале штудовати на АБУ в Братіславі або на ВШ умелецько-промислову, на одділіня кресленого філму в Празі. Но в тых часах были такы школы барз „протекчны“, ані на єдну з них не був приятый. Зато ся му противило дале перебувати в Братіславі і вернув ся до Пряшова за своїма родичами. Там, окрем короткого перебуваня на двох высокых школах, був і соліста чіногры на сцені тогдышнього Україньского народного театру. Но все го веце тягало ку карікатурам і зачав частіше публіковати. Од 1965 р. публіковав у Рогачу Дереш (серіал о збойниках). В 1969 р. о тій самій тематіці му вышла перша книжка. Но кідь ей главный протагоніста Яношік ся неприязно доткнув політичної сітуації того часу (комуністичный режім, приход войск Варшавского договору ітд.), была стягнута з продая. Тогды ся осуд драматично обернув і ку авторови книжки, бо достав заказ публіковати. Зато ся на довгый час стратив нелем Дереш з фіктивным Яношіком но і оправдивый Федор Віцо. **„Были то тяжкы часы, но парадоксні, кідь мі не было найлегше, знали ня потримати Чесі. А може і зато мі теперь приходять на розум слова славного Яна Веріха - Je blbost si stěžovat především na dobu... Єм і теперь того погляду, же доба не є жывелна катастрофа, бо катастрофов можуть быти лем одношіня меджі людми, котры дану добу жыють“.** Осуд ся з ним загравав і дале, бо був вышмареный і з місця вытварного редактора місячника Дружно вперед. Кідь ся потім довго скаржыв на заказ публікованя, компетентны особы тых часів му наконець доволили публіковати в регіональній пресі. Зачав робити про Нове жытя, де од 1974 р. публіковав по русиньскы (хоць новинкы выходили в українськым языку) креслений серіал Ілько Сова з Баюсова. Тото по політичных

▲ Федор Віцо (меншій) з братом Мірославом і родичами.

змінах в 1989 р. продовжував публікувати в новозаложеных Народных новинках. Робив і про подниковы новинкы Піддукельскый ставбарь, за што парадоксні дістав два раз ціну Генералной прокуратуры і ціну Словенського літературного фонду. **„Є правда, же днесь мі нич не бранить слободні ся проявити, але знам, же і кедь є то менше небезпечно, так вельо раз збыточно. Но я ниякый проблем не поважую за проблем аничого, што было в моім жывоті не баную“.**

Так потім добрі майстро, кідь жадный проблем не поважусте за проблем, є дашто, што вас найвеце болить або мерзить?

Єтоговельо...ноповімлемонайзаважніших проблемах, котры ся дотыкають Русинів. В першій ряді Руськый дом в Пряшові. Може ся вам то здасть уж вічна тема... Но я то буду і так фурт опакувати! Вельо много Русинів і тоты, котры теперь уж не суть в Пряшові, собі істо памятають як сьме ся там даколи стрічали... Чом ся там теперь не стрічають нашы діти? Много русиньскых організацій платить великы грошы за наймы в іншых будовах, русиньскый музей маме „лем“ на осмім штоку ітд. А притім маме в центрі Пряшова Руськый дом, НАШ РУСКЫЙ ДОМ, котрый нам ту охабили нашы предкове...Но він теперь належить трьом або уж лем двом?.. Русинам! Як тото не може дакого боліти? Я все говорю, же найголовнішым цілём МО РОС в Пряшові мусить быти намага о принавернутя Руського дому вшыткым Русинам. МО РОС в Пряшові уж подала трестне ознамліня на сучасне веджіня Руського Клубу 1923, під котрым суть підписаны люде, які были обаламучены. Далє ня барз мерзить проблематіка народностного высыланя Словенського розгласу в Кошыцях. Бо дотеперь ся там нич выразного не змінило. Высыланя уж мало быти давно наворачне до Пряшова, бо ту є центерь русинства, што было і єдным з пунктів Петіції, котру сьме минулого року передали веджіню Словенського розгласу в Кошыцях. Кідь єм по часі ослівив пані Патаракову, шефку народностного высыланя Сро, жебы холем єдным словом было в розгласі одвысылано, же Русины передали Петіцію і же ся скаржать на высыланя про нечутельность ітд. Єй одповідь была: „Ludia sú nekompetentní“... Так я ся прошу про кого є высыланя, не про люде? Вельо то є порядна ігнорація Русинів. Єм того погляду, же

кажде народностне высыланя бы мало мати свого ведучого чоловіка, котрый розумить і є жытый з данов народностьов. В непосліднім ряді ня мерзить і сітуація в школстві. Вельо напр. в Пряшові не є єдина русиньска школа, гімназія є українська а кідь єм повів, жебы требало там вытворити холем єдну русиньску класу, так вельо люде ня напало, же гімназія мать свою історію, та нашто єй нарушувати... В таких прикладах бы-м міг продовжувати далє. Но по тім вшыткім выплывать лем єдно, а то, же мы Русины сьме ідеалнов народностьов про Словенсько, бо не дудреме, не робиме проблемы, вшытко ся нам любить і зо вшыткым сьме спокійны...

В не так давных вольбах сьте кандідовали за посланця до ВУЦ, де сьте здобыли нецілых 2002 тисяч голосів, што є шумный выслідок в зрівнаню з таков конкуренційов, яка є в Пряшові. Но предсі сьте не поступили до парламенту ПСК. Кандідовали сьте за нововыникнуту політичну страну MOST – HÍD. Вельо люде ся высловило, же кебы сьте ішли до волеб як незалежный кандідат, так днесь сьте в парламенті. Не банусте, же сьте кандідовав за уж спомянуту політичну страну? Чом сьте прияли кандідатуру праві од той страны?

За MOST – HÍD єм кандідовав, бо ня ослівили, но і зато, же председу той страны я поважую за серійозного чоловіка. Не баную, хоць є правдов, же много люде і мі тот факт повіло, же чом єм ішов кандідовати за Мадярів. Вельо ня тым поступом поважовало за зрадцю Русинів ітд. Но тота страна не є лем про Мадярів, є одкрыта цілому Словенську. А з того мі выплывать далшы барз потребный факт, яким є заложіня політичної страны про Русинів. Тото уж ту давно мало быти, но нам Русинам хыбить смілый крок. Кідь зачну з дакым на тоту тему бісідувати, так одповідь є: Є нас мало, не успієме у вольбах, зосмішниме ся ітд. Такы аргументы я не узнавам. Уведу обычайный приклад: Довгы рокы єм робив тренера, кідь сьме раз ішли грати фотбаловый запас з міцным супером а єден

▲ Ф. Віцо зо своїм братранцьом І. Віцом при Домі соціяльных служб в Гуменнім. Два дні перед Івановов смертьов. Ф. Віцо бьв єдиный з родины, котрый менталні гендікепованого братранця навцівовав і помагав му.

з найліпшых грачів мі повів: „Мы не маме шанцу выграти...“ Тым высловом ня такповіджено забив. Я на тото реаговав так, же єм го не дав грати. Вшыткы ся чудовали, же чом? Він бьв з того смутный, но тым поступом єм му хотів

повісти, же треба собі фурт вірити. Бо я не потребує фотбалісту, котрый собі не вірить, хоць грать тот найліпшый фотбал. А так є то і з нами Русинами, мы собі в першій ряді мусиме вірити і найти тот смілый крок ку заложіню політичної страны. Не можеме до неконечна чекати лем на то, што нам дасть Міністрество культуры, вельо мы потрібуєме мати своїх люде всяды. Аж потім можеме роздумаувати о великих планах і далшій обрджованю.

А не думате, же є нас досправды мало на заложіня політичної страны і на наслідный негатиный выслідок у великій політиці?

Ні, вельо Русинів жыє в Шарішу, котрый є великий та бы сьме ся могли споїти напр. зо Шарішанами, правда, покы нас не предбігнуть. Головне але є, же до того бы мали іти лем тоты, што хотять і тоты, што знають што хотять.

▲ І влучаткам Ф. Віцо - Нінци і Бенямінови (діти нашого колегы Р. Віца) ся дідо у філмі о Осаднім барз любив.

Фіlm Осадне, величезна презентація русинства... вы в єдній з головных ролей. Як по часі позерате на тот фіlm, на атмосферу з премьер в різных регіонах Словенська?

Кідь ня режісер Марко Шкоп ослівив іщі з проектом Іншы світы, так єм ішов до того, бо ня то заінтересовало. Кедь ня пізніше ослівив, жебы-м ішов грати до філму Осадне, прияв єм то, бо єм му вірив і охабыв єм ся ним вести. Марко є ужасный амбіціозный чоловік, котрый мать велике чутя про наш регіон. Повім правду, же кідь єм по наточіню видів тот фіlm, так ся мі барз не любив. Но потім єм ся чудовав, кідь єм го видів уж комплетні приготовлений на премьеру. Документ є властні політичного характеру, но притім зробив перфектну презентацію Русинам, што не было цілём іщі на зачатку. На премєрах в різных регіонах єм бьв прекваллений з участі люде, з їх інересу... Вельо раз по премьері люде конштатовали, то уж є конєць? Но уведу конкретно дві премьеры на двох різных містах, котры мам дотеперь в памяті. Братіслава была досправды ексцелентна, фіlm ся промітав

► с. 10

► с. 9

в двох кіносалах нараз, котры были заповнены до посліднього місця. А потім контраст - премера в Осаднім... Всяды повно авт, ціле село і околіця жылы тым філмом і люде ся не могли дочекати премьеры. Но мушу повісти єдну гуморну пригуду - люде до Осадного перед премьеров приходили лем 10 минут перед філмом. Не розумів єм чом! Тепер уж знам, бояли ся, же ся не дожыють премьеры, бо каждый ославовав а палінкы там было веце як воды...

Кідь уж сьте спомянули пиятыку в Осаднім, не дасть мі не повісти, же по філмі Іншы Світы была дость велика критіка на тото, же сьте М. Чабалови налівали на гроб пиво. Як ся позерате на тото конштатованя?

Не буду то коментовати. Но знам, же тым єм М. Чабалу істо не уразив. Подобна была реакція і на Мілку Зимкову, родачку з Окружной, кідь грала у філмі Pásla kone na betóne... Люде ся скаржыли, же зосмішнила выходнярів. Притім то був перфектний філм о реаліті жывота ту. Нараз каждый одсуджує пиятыку а притім покрыйомкы піє. Ведь є то обычайне, же ся піє... Гварить ся, же і Русы выграли 2. Світову войну а потім ю пропили... (усмів).

На што сьте найвеце гордый?

Думам собі, же чоловік бы не мав быти на нич гордый, бо є то подля мене глупость. То скорше бы мав быти спокійный сам зо собов... А я єм спокійный і тогды, кідь свому сынови

добрі приграм на фотбалі а він дасть гол, з котрого мать потім радость...

Што собі найвеце желате у своїм жывоці?

Желам собі, же кідь єм ся уж раз народив, так хочу жыти аж до смерти.

Дорогий Федоре, по твоїх тrefных высловах сама не знам што ті пожелати на конець! Кідь то буде важне, так поспую цілу статю, кідь то буде гуморне, так ся мій гумор нігда не вырівнае твому. Зато, за нас вшыткых - Русиньску обрду на Словеньску, Містну організацію РОС в Пряшові і редакцію Інфо Русин, з нагоды твого жывотного юбілею высклюю велике ДЯКУЄМЕ, ЖЕ ЄСЬ...

Сілвія Лисінова, фото авторкы і архів ІР

ЦІЛОЖЫВОТНА ПАСІЯ – МАЛЬОВАНЯ

Присвячено 90-ій річниці з дня народжіння маляря Юліюса Мушкы

Жывотна судьба каждого чоловіка є часто овпливнена і тым, який талант нам Господь Бог наділить до вінка. Дакому дасть того веце, іншому менше а дакотрому і цалком нич. На недостаток таланту ся не може скаржыти наш юбілант академічний маляр Доц. Юліюс Мушка, котрый був обдарований великым богатством таланту на мальованя. Тота його красна пасія го триме од малой малости аж дондесь. Хоць у тім році ославив уж свої девяносты народенины, мальовати не перестав. Праві наopak, іщі веце ся розшырив його обзор, здоконалила ся техніка і розросла ся і тематіка його розмаїтых образів. За 90 років жывота Ю. Мушкы ся того одбыло дость – много політичных і сполоченьскых змін. Каждая доба принесла дашто нове, а тото знав майстерскы схосновати і наш майстер щетця, котрого богату творчость найвеце овпливниє жывоці людей – робота, традиції, співанкы, приповідкы і природа на нашім селі. Ту набрав богатство іншпірації на цілий жывоці. Од 1946 р. жьє і творить в Пряшові.

Там, де днесь в Меджілабірцях стоїть автобусова штація, были перед 90 роками крижны дороги. Недалеко них мав свої три фундушы дідо Грожо. Жебы не наробити гніву меджі сусідами, поставив собі хыжу на середнім фундушу. Быв красний ярный день – конець марца. Час як створений про господаря, жебы што-то коло дому поробити, пооправовати, ці выйти вонка лем так пошпаціровати, пороззєрати ся як оживать природа по зимі. Так дідо Грожо, тогды іщі ненародженого будучого майстра щетця і учителя, ся пустив з хлопами до городжіння плота а мати ся выбрала навцівити своїх родичів. Быв то день – 28-ый марець 1919-ый рік, на саме полудне. Молода жена приходячі ку хлопам скричала: „**Хлопи, перестанте робити, бо вояк ся на світ тискае!**“ Тым вояком був наш сучасный юбіляр, свіжий девятдесятник Юліюс Мушка, знамый маляр і високошкольскый педагог, котрый жьє в Пряшові. Народив ся при крижній дорозі в Меджілабірцях. Першородженому сынови дали його родичі - мати Маргаріта і отець Юліюс - мено по отцьови. Родина Мушковых перебувала по вшеляких штаціях, бо отець був учителем. Довше ся стримали в селі Пыхні, де учетельовав отець нашого маляря штернадцять років. Перебувачючі в Пыхнях Ю. Мушка выходив і скінчив основну школу. Потім ведно з іншыма хлопцями зо Словеньска (Копчаком, Шімом, Новаком) поступив на гімназію до Ужгороду, де здобыв

▲ Доц. Юліюс Мушка при розговорі в редакції Інфо Русин.

заклады вытварного уміння у таких майстрів щетця, як Йосиф Бокшай. Закончившы гімназію, то было іщі за словеньского штату, побрала ся до Братіславы, бо в Ужгороді уж тогды кыпило, але дайме слово майсторви Мушкови, як він на тоты часы споминать:

„Дашто нам назначили і нашы учителя, но і мы самы уж виділи, же то не веде ку ничому доброму. В интернаті, де сьме бывали, уж было вшытко напнуте, коло ворот ся мінула варта. В тім часі была з мадярьско го боку оклічена южна часть і Підкарпатя забрали потім Мадяры. Варта ся мінула кажды дві години, каждый був агресивный. Я іщі потім дость довго остав в Перечіні з Фецаңіном і Могорітом а потім сьме пішли на Словеньско до Братіславы. Дали сьме

ся записати на високу школу а родичі о тім ани не знали.“

Юліюс Мушка барз тужыв штудовати гімнастіку, але што фрас не хотів, перша скушка была з пльваня а де ся хлопец в Пыхнях міг научіти пльвати... Так собі выбрав предметы рисованя і географію. На Высокій технічній школі в Братіславі його професорами были такы знамы умелці, як М. Бенка, Я. Костка, Й. Мудрох, А. Шурман. Успішно скончив високошкольскы штудії і вернув ся на родный выход, де жыла його родина – родичі і молодшый брат Евґен. Бывали тогды коло Вранова. Сам Ю. Мушка зачав свою педагогічну путь на середніх школах у Пряшові, учів до 1956 року. Потім ся став високошкольскым педагогом, здобыв собі доцентуру і поставив ся на чело катедры музичного і вытварного вихованя на Педагогічній факулті УПЙШ в Пряшові.

„Быв то мій найліпшый учитель на факулті, інтелігентный, спокійный, мав на нас барз добрый вплив...“ – споминать на Доц. Ю. Мушку його бывший студент ПгДр. Михал Быцько, ПгД., єден зо закладателів Музею модерного уменя Енді Варголы і председа Сполочности Енді Варголы в Меджілабірцях і додавать, же Ю. Мушка був єден з першых, котрый ведно з І. Шафранком даровали лабірскому музею высше 20 графік, коли іщі музей мав мало експонатів.

Но вернеме ся до тых часів, коли Ю. Мушка зачав мальовати. Было то іщі в Пыхнях, кедь як 6-річний хлопчик дістав на народенины фарєбны блаивасы. Як ся їх хопив і зачав мальовати, то знав над рисунком высидіти і до пізньої ночі. Родичі го часто напинали, же собі зопсує очі, але він нич не чув. А не думайте, же мальовав дашто легоньке. На його першых образках была родинна тематіка – люде на свадьбі або на даякій гостині. Просто родинны композиції. Намальовав і такый реалный образок, як в Пыхнях горіло і як люде гасили огонь.

Далше довше перебуваня і учительованя отца Ю. Мушкы (16 років) было в Чічаві коло Вранова. Там родину Мушковых застигла друга світова война і пришло таке, же з Чічавы требало утікати. Не было часу брати зо собов образы, фрышно ся требало понаглати

▲ Чэрвене яблочка, 2000, оліў, сополіт.

і брало ся лем тото найпотребніша. Мушка уж тогды мав вельо образів, бо окрема своіх, котры намальовав ішці на гімназіі і высокій школі, собі заложыв збірку, де мав рисункі своіх учітелів, професораў з высокай школы, але і многых сокласнікаў. Было іх кола два тисіач. Што ся з нима стало!

„Было то так, але то мі лем повідалі людзе з Чічавы, же там, де была школа (де мы бывалі), ся по нашім одході усалашылі мадарьскы вояцы. А они вшытко, што нашлі, повішалі собі по стінах школы. Ёдным словам, зробілі собі з моіх образів таку мінігалерію. Но людзе гварілі, же тоты вояцы зо школы не брали нич. Людзе з Чічавы, котры евакуовалі лем ту близ-

ко і котры ся найскоре поверталі до села, повідалі, же в школі были і евакуанты з Меджілаборець, Гуменного, Снины, так же і тоты дашто побралі. Але думам собі, же найгірше, што ся мі могло стати є тото, же єм прішов о вшыткы акты, што єм нарисовав за штири рокы на высокій школі. А знате кільки іх было, кедь то сьме малывалі каждый день. Но было і таке, же людзе як віділі тоты акты (то про них были голячкы) та пішли то повісти священикови. А він дав приказ позагрібовати тото вшытко до закопів, котры были повыкопованы коло цілой школы. То были дикы часы...“ – завершує свое споминаня на войнову епізоду Ю. Мушка, якому до днешніх днів жаль за своіма діламі, над котрыма сідів не раз до пізньої ночі. А треба повісти, же як учітель ся мусив гавітывати до школы, бо предступити перед штудентів середняй ці высокай школы собі выжадало немало часу на прыправы. Лем тот, што одорвав зо свого вольна, тогды брав до руки щетець ці пастелкы. Своі образы зачав выставляти зо своіма колегами – учітелями. Рад споминати на выставку у Бергера в Пряшаві (бывша рэштаврація Верховина, теперь Вікторія), о котрій ся розніс добрый хыр надалеко. Од того часу малярів-педагогів зачали клікати выставляти до Угерского Броду, Брна, Братіславы і інде. А при тім треба повісти, же тых людзей брали як аматерів, бо, як гварить пан доцент Мушка, они ані самы не знали, які маюць права і можности. Як пана Мушку першыраз редакторы „сповідали“ і прісильі ся го, што бы хотів у своім жывоті досягнути, одповідав: „Хотів бы єм ся дожыти самостатной выставы на свою

▲ Архангелы – Михал і Габрел, 1969-2000, оліў.

дэвятдэсятку“. Дяковати Богу, його желаня ся досправды сповніло. Дэвятдэсятку ославів уж в марці того року а 19. новембра 2009 была в Шарішкэй галеріі у Пряшаві отворена його самостатна выстава з ціложывотной творчости, котра потрیمе до 17. януара 2010 року.

Майстер Мушка находит іншпірацію про свій щетець нелем в краінках, але в наших народных співанках, прыповідках, традіціях і в реалнім каждоденнім жывоті. У своім пожегнанім віці є Ю. Мушка ішці повный сил і смаку до мальованя, та пожелаіме му добре здравічка і певну руку до його наймільшой жывотной пасіі.

Анна Кузмякова,
фото авторкы і Шарішкэй галеріі

Všetko, po čom túžime postupne zovšednie. Neznamená, že to však stratilo svoj šarm, význam či hodnotu. Jednoducho sme si na to zvykli a považujeme to za samozrejmosť. Presne tak môžeme pristupovať aj k priestoru, ktorý sa nám otvoril demokraciou. Systémom, ktorý nestojí na príkazoch, ale na príležitostiach.

Народностне а этнічне меншыны зіскалі по року 1989 шанцу наплно са рэалізаваць, упеўнываць свую ідентіту а формываць са на а́зладох бога́тэ́го гісторы́кэ́го дэды́чства а в́з'я́хов с ва́чшы́новым абывateľством. Трады́чне фолклорне фестывалы ўж немуся быць прэзэнта́цію мя́стных стра́нчы́кых шы́пічэк, култура́ немá за цель упеўнываць політы́чку моч. Іде о а́бровскы́ прэсун од то́го чо́ са мусі́ к то́му, чо́ са мо́же. А́бчы́анска сполочна́сьць пону́ка актывным членом шанцу, абы са наплно венывалі свогым за́луба́м. Вельмі сі́лну ўло́гу прітом зохра́вajú формальне а неформальне зду́жэня. Скупыны луді́, котрых спа́я сполочны́ заўяем, прыправываць поду́жатя прэ саба а а́статных. А́рганізываць акцы́е културнаго чы сполочна́скаго характэру, котрэ прэзэнтываць красы а а́рыгаліту меншыны. Мымовла́дне а́рганізаванне зрыадэне меншынамі так упеўныва́ю́ю́ сво́ю в́з'я́х к дэды́чству роды́чыв чы прароды́чыв, млада́ым генэра́ціям прэда́вajú сы́мболы́кэ́е же́зла трады́ціі, фолклору а ду́ховенства. Учы́ыва́вajú жа-

DVADSAŤ ROKOV PRÍLEŽITOSTI

зык, звыкы а абы́чэя. Мы́нулосць в́дэка ным па́тры буды́чносты а меншына́ је актывна́ю суча́сťou а́статна́е сполочна́сты. Мусы́ме в́шак кон́штатываць, же лэ́н до́бры ўмы́сел а во́ля не́ста́чыя. Ка́ждá акцы́я ўрочэ́на́ чы ўж прэ членов, а́лебо а́статным лудом пэ́трэбу́е фы́нанчнэ́е крты́е. Спэ́нсыворскы́ дары, членскы́ пры́спэвкы пры́падна́ дотэ́цыі в ра́мцы прэ́жэктыв да́вajú до́брым ўмы́слым зэлену́.

Пры́ступ к ным же в́шак вельмі́ злы́жыты́ а а́бчы́анскы́ пры́помына́ бэ́х чэз прэка́жкы. Же в́шак злы́, ак сы́ тыёты прэка́жкы робы́ме самы́. Напры́клад ты́м, же не́зхыды не́рыэшы́ме ды́скусыю́, а́ле дэ́леным на да́лшы́е а мно́гэ скупыны́ а а́рганізаванне́. А́лебо так, же прэ́д счы́ваўаным прэ́жэктыв не́дока́жэме на́двзыазаць сполочну́ рэч а на́пэкон пэ́сывбывме а́ко розхадана́ родына́, в котрэ́й ка́жды́ túžы́ по іном. Прэ́тэкы пры́ лобываны́ за прэ́жэкты сі́лне пры́помына́ю́ сна́ху ны́ектрых робы́ць сы́ з меншы́на́е́й політы́кы жы́вност'. Несмы́ме са а́тывраць бзы́нсы, а́ле ўпры́мносты. Пра́ве прэ́то сы́ до́волым а́ж прэ́стывдны́цтвом ты́чтых ныв́н ўпры́амыць пэ́звыност' нас в́шэты́кых к счы́то́чнэ́му а́дказу нывэмбра́ 1989. Меншы́ны ма́ю́ю́ сво́е не́застывітэ́лнэ́ мя́сто а́ жеды́нэ́чнэ́ постывенны́е в мывде́рнэ́й сполочна́сты. Прэ́жылі́ сме а́бды́быв дыва́дсыатых рокыв пры́лэжы́тосці́. Сом вельмі́ рад, же Русы́ны ічы́ не́прэмырхалы́. Же в́шак лэ́н на нас, а́ко до́кажэме на́йсць сполочну́ рэч на то, абы са луды́а по русы́нскы́ не́розпывра́валы́ лэ́н в а́бчы́ва́чкых а́ а́кчы́нныах, а́ле а́ж на на́мэстыах а́ в улы́чыах. В́шэты́кы мымовла́дне а́рганізаванне́ сы́ прэ́ве прэ́то малы́ садну́ць за сы́мболы́кы́ а́кружы́лы́ стэ́л а ды́скутовать о том, а́ко не́пэзыраць на саба, а́ле на а́статных.

PhDr. Michal Kaliňák,
прэ́дсывда́ MO ROS в Прэ́шы́ве

EUROHOTEL LABOREC*** Medzilaborce

www.eurohotel.sk, SLOVAKIA

Všetkých srdečně pozýváme na

SILVESTROVSKÝ BÁL

PF - 2010

31.12.2009 a 16.01.2010

Vstupné: cca 35,- Eur (1 054,41 Sk),

Nočlah: cca 13,27 Eur (400,- Sk)

Od 19.00 hod. PROGRAM:

Hudba: ATOMIK

GARANTUJEME SUPER - ZÁBAVU
KOMPLETNÉ MENU, OBČERSTVENIE,
OHŇNOSTROJ, TOMBOLA A INÉ...

REZERVÁCIE - INFO: 00421 911 288 500
e-mail:riaditel@eurohotel.sk, www.eurohotel.sk

Pozývame Vás na
Rusínsky bál

В 17. ст. „не было розділу меджі хлопом і попом...“

Русинський культурно-освітній сполок Александра Духновича в сполупраці з Музейом русинської культури (МРК) у Пряшіві і САРО зорганізували 5. новембра 2009 одборний семінар під назвов Християнські церкви виходного обряду і формованя народної ідентичности карпатських Русинів. Семінар в просторах нашого музею одкрыв Мгр. Габрел Бескид, председа Русинського культурно-освітнього сполку А. Духновича і директорка МРК ПгДр. Олга Глосікова, ДрСц. Открытьом выставкы фотографій з наших деревяных храмів од

▲ Мгр. Г. Бескид розповідать о історії наших деревяных храмів.

Павла Шутяка, мол. зачав семінар о наших деревяных перлах архітектуры. Коментарь до выставкы зробив Г. Бескид. Треба повісти, же в регіоні северовиходного Словеньска ся дондєсь утримали деревяны церкы, котры суть хранены як народны культурны памятки і правом належать до богатства культуры світового вызнаму. Найбогатшу групу творять деревяны храмы виходного обряду, котры были выбудованы в 17. - 19. ст. В 1968 р. было выголошено 27 деревяных храмів з области Шаріша і Вышнього Земпліна за народну культурну памятку. Інтересне є, же у векшій кількості тых храмів ся дондєсь одправляють святы літургії. Г. Бескид, характерізує бідны

условя жытота людей в 17. сторічю, повів, же у тім часі „не было розділу меджі хлопом і попом, еднаке бідне облечіня, еднака клопота. Панство могло священника взяти рівно сперед олтаря. Не сміло ся наголос співати...“ На вопрос, чом ся в тім часі будовали церкви з дерева є легка одповідь. Карпаты мали велике богатство лісів.

На одборнім семінарі зазвучало 8 рефератів, в котрых выступаючі аналізували такы темы: *Церковно-політичны аспекты поставліня і вивоя карпатських Русинів* (реферат ПгДр. С. Конечного, ЦСц, прочітав Мгр. Г. Бескид), *Церкви і народне усвідомліня жытєльства виходного Словеньска в 19. і 20. ст.* (Проф. ПгДр. П. Шворц, ЦСц.), *Принос Грекокатолицької церкви в розвою церковного школьства на Словеньску* (ПгДр. Г. Секелі, ПгД.), *Церков і народность* (Проф. ТгДр. М. Герка, ЦСц.), *Літургичны книги про віруючі Русинів в жытоті Грекокатолицької церкви на Словеньску в сучасности і перспектіва до будучности* (Мгр. Я. Поповець), *Вопросы хоснованя русинського языка в конфесійній сфері на Словеньску* (ПгДр. А. Плішкова, ПгД.), *Почіны Русинів Словеньска в меджівоіновім часі років 1920-38 о заложіня музея русинської культуры з цілём захраны церковных і світських дорогоцінностей Русинів* (ПгДр. О. Глосікова, ДрСц.) і *Вплив церкви на культурный і народный жытот Русинів в минулости* (Мгр. Г. Бескид).

Вшыткы темы выше спомянутых рефератів были інтересны своїов шпеціфіков. Но у новинках не є достаток потребного простору на їх окреме розаналізованя. Але подля слов директоркы МРК ПгДр. О. Глосіковой, ДрСц. музей выдасть зборник документів, де будуть вшыткы рефераты надрукованы.

А. Кузьмякова, фото авторкы

EUROHOTEL LABOREC** MEDZILABORCE

Srdečne Vás pozývame na

ŠTEFÁNSKU ZÁBAVU

dňa 26. 12.

v priestoroch
EUROHOTELA LABOREC**
v Medzilaborciach

Účinkuje päťčlenná skupina
„TÓN“

pod vedením Michala Beleja

Na Vašu návštevu sa teší vedenie
spoločnosti a zamestnanci

EUROHOTELA
LABOREC **, Medzilaborce

Kontakt: 057/ 732 13 07,
732 12 07, fax: 057/ 732 29 94
e-mail: recepcia@eurohotel.sk,
www.eurohotel.sk

InfoРусин. Vydáva Rusínska obroda na Slovensku. Realizované s finančnou podporou MK SR – program Kultúra národnostných menšín 2008. Poverená funkciou šéfredaktorky: Anna Kuzniaková, redaktorka Silvia Lysinová. Grafická úprava: Róbert Vico. Adresa redakcie: Rusínska obroda, InfoRusín, Levočská 9, 080 01, Prešov. Tel.: 051/772 28 89, 051/748 27 75, 051/748 27 76, e-mail: rusinska.obroda@kryha.sk, toto číslo nájdete i na www.rusyn.sk. Predplatné na rok: 6,64 €, do európskych štátov: 11,66 € do mimoeurópskych štátov 30 \$, číslo účtu: 2660718084/1100. Výroba: ADIN, s. r. o., Prešov. Registračné číslo: MK SR 3158/2004. Neobjednané rukopisy a fotografie nevraciamе. Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Za obsah príspevku zodpovedá autor. Inzeráty, reklamy, sponzoring preberáme v redakcii Info Rusín, Prešov (budova Daňového úradu). Toto číslo vyšlo v náklade 2000 kusov.

Rusínska obroda-Info Rusín
Levočská 9
080 01 Prešov 1
“D+4”
4/2007/RPC PO

Platené v hotovosti
080 10 Prešov 10